

Översyn av medborgarförslag och uppdrag om implementering av Härrydaidén

12

2021KS327

Sammanträdesdatum
2021-12-16

§ 446

Dnr 2021KS327

Redovisning av uppdrag om översyn av medborgarförslag

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utforma och implementera Härrydaidén.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att ta fram förslag på ändringar i nämndernas reglementen och kommunfullmäktiges arbetsordning utifrån medborgarförslagets avvecklande.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget om översyn av medborgarförslag är genomfört och därmed avslutat.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att utforma och implementera Härrydaidén, ges förvaltningen i uppdrag att utarbeta plan för införande samt riktlinjer för Härrydaidén, samt att ta fram förslag på ändringar i nämndernas reglemente och kommunfullmäktiges arbetsordning, utifrån medborgarförslagets avvecklande.

Avstår från att delta i beslut

Peter Arvidsson (SD) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen uppdrog åt förvaltningen den 27 maj 2021, § 216, att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter.

Medborgarförslag infördes i Härryda kommun 2012 efter beslut i kommunfullmäktige den 14 november 2011, § 131. Det har fram till oktober 2021 inkommit 205 medborgarförslag, varav sex har bifallits och 96 har avslagits, övriga har ansetts besvarade med förvaltningens genomförda utredning. Processen för medborgarförslag regleras i kommunallagen och innebär att samtliga förslag passerar kommunfullmäktige för att därifrån oftast remitteras till kommunstyrelsen eller välfärdsnämnden för beslut efter utredning av förvaltningen. Det innebär att handläggningen är administrativt betungande, särskilt sett i förhållande till de få förslag som bifallits.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2021-12-16

Förvaltningen redovisar förslag på modeller för hur kommunen kan arbeta med förslag från kommunens invånare och förordar ett införande av modellen Härrydaidén, vilket också innebär en avveckling av medborgarförslag. Härrydaidén bedöms ge invånarna bättre förutsättningar att bidra till kommunens utveckling, göra processen snabbare och mindre byråkratisk samt frigöra resurser hos förvaltningen.

Ett införande av Härrydaidén kommer kräva justeringar i kommunfullmäktiges arbetsordning och i kommunstyrelsens respektive välfärdsnämndens reglementen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 22 november 2021
- Rapport – Översyn av medborgarförslaget den 22 november 2021
- Kommunstyrelsens beslut den 27 maj 2021, § 216
- Ordförandeinitiativ daterat den 18 maj 2021

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Datum
2021-11-22

Diarienummer
2021KS327 009

Redovisning av uppdrag om översyn av medborgarförslag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utforma och implementera Härrydaidén.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att ta fram förslag på ändringar i nämndernas reglementen och kommunfullmäktiges arbetsordning utifrån medborgarförslagets avvecklande.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget om översyn av medborgarförslag är genomfört och därmed avslutat.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kommunstyrelsen att utforma och implementera Härrydaidén, ges förvaltningen i uppdrag att utarbeta plan för införande samt riktlinjer för Härrydaidén, samt att ta fram förslag på ändringar i nämndernas reglemente och kommunfullmäktiges arbetsordning, utifrån medborgarförslagets avvecklande.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen uppdrog åt förvaltningen den 27 maj 2021, § 216, att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter.

Medborgarförslag infördes i Härryda kommun 2012 efter beslut i kommunfullmäktige den 14 november 2011, § 131. Det har fram till oktober 2021 inkommit 205 medborgarförslag, varav sex har bifallits och 96 har avslagits, övriga har ansetts besvarade med förvaltningens genomförda utredning. Processen för medborgarförslag regleras i kommunallagen och innebär att samtliga förslag passerar kommunfullmäktige för att därifrån oftast remitteras till kommunstyrelsen eller välfärdsnämnden för beslut efter utredning av förvaltningen. Det innebär att handläggningen är administrativt betungande, särskilt sett i förhållande till de få förslag som bifallits.

Förvaltningen redovisar förslag på modeller för hur kommunen kan arbeta med förslag från kommunens invånare och förordar ett införande av modellen Härrydaidén, vilket också innebär en avveckling av medborgarförslag. Härrydaidén bedöms ge invånarna bättre förutsättningar att bidra till kommunens utveckling, göra processen snabbare och mindre byråkratisk samt frigöra resurser hos förvaltningen.

Ett införande av Härrydaidén kommer kräva justeringar i kommunfullmäktiges arbetsordning och i kommunstyrelsens respektive välfärdsnämndens reglementen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 22 november 2021
- Rapport – Översyn av medborgarförslaget den 22 november 2021
- Kommunstyrelsens beslut den 27 maj 2021, § 216
- Ordförandeinitiativ daterat den 18 maj 2021

Ärendet

Kommunstyrelsen uppdrog åt förvaltningen den 27 maj 2021, § 216, att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter.

Förvaltningen har utrett ärendet och upprättat en rapport, daterad den 22 november 2021, se bilaga 1. Rapporten visar i korthet följande:

Medborgarförslag infördes i Härryda kommun 2012 efter beslut i kommunfullmäktige den 14 november 2011, § 131. Det har fram till oktober 2021 inkommit 205 medborgarförslag, varav sex har bifallits och 96 har avslagits, övriga har ansetts besvarade med förvaltningens genomförda utredning. Processen för medborgarförslag regleras i kommunallagen och innebär att samtliga förslag passerar kommunfullmäktige för att därifrån oftast remitteras till kommunstyrelsen eller välfärdsnämnden för beslut efter utredning av förvaltningen. Det innebär att handläggningen är administrativt betungande, särskilt sett i förhållande till de få förslag som bifallits.

I rapporten redovisas även kortfattat en omvärldspaning av hur andra kommuner arbetar med alternativa metoder för förslag från invånare. Förvaltningen presenterar följande fyra förslag på modeller för hur kommunen skulle kunna arbeta med förslag från kommunens invånare.

1. Ha kvar medborgarförslag som det är utformat idag.
2. Ha kvar medborgarförslag – men undvik uppenbart obehövligen utredningar.
3. Avveckla medborgarförslag – utveckla befintliga kanaler och kommunen som serviceorganisation.
4. Härrydaidén – ersätt medborgarförslag med en enklare form för att lämna förslag och idéer.

Förvaltningens bedömning

Medborgarförslaget är lagstyrt och kräver att alla ärenden ska garanteras en politisk behandling. Det finns ett värde i att alla invånare har möjlighet att lyfta ärenden till kommunens högsta beslutande organ, men också en problematik då det ibland är svårt att avgöra vad som är en synpunkt, felanmälan, fråga eller ett medborgarförslag. Den lagstyrda ärendegången gör också att medborgarförslag inte är justerbara, varför det inte går att bifalla förslag som innehåller delar som är genomförbara eller områden som behöver planeras innan implementering. Det är också endast kommuninvånare som kan lämna förslag, vilket exkluderar förslag från företag, föreningar eller grupper.

Då alla medborgarförslag kräver en politisk process så krävs också den tidsåtgång som uppstår i processen mellan de politiska instanserna - först ska förslaget remitteras av kommunfullmäktige och därefter utredas av förvaltningen och besvaras av kommunstyrelsen/nämnd. Detta medför att det behövs flera månaders svarstid även för att besvara enkla förslag, förslag som skulle kunna hanteras snabbare genom andra redan befintliga kanaler.

Av de fyra alternativ som presenteras i förvaltningens rapport förordar förvaltningen ett införande av Härrydaidén som en ersättning av nuvarande medborgarförslag.

Förvaltningen bedömer att Härrydaidén ger invånarna bättre förutsättningar att bidra till kommunens utveckling. Processen kommer vara snabbare och mindre byråkratisk. Det kommer även kunna frigöra resurser hos förvaltningen som idag behöver läggas på att ta fram beslutsunderlag om förslag som inte kan genomföras av förhållandevis uppenbara skäl.

Genom att införa Härrydaidén blir det möjligt för kommunen att utforma riktlinjer för hur processen ska fungera. Det blir möjligt att snabbare besvara förslag som inte kräver omfattande utredning, att föra dialog med förslagsställaren och kanske gemensamt vidareutveckla idén eller guida invånaren rätt om förslaget till exempel berör en annan myndighets ansvarsområde. Förvaltningen kan också snabbt bedöma om inkomna idéer är en Härrydaidé eller om det snarare är att betrakta som fråga, synpunkt eller felanmälan. Politiken hålls löpande informerad om inkomna idéer och hur dessa har blivit besvarade och hanterade. Förslag och frågor av principiell karaktär och av större vikt kommer att lyftas för politisk behandling.

Närmare riktlinjer för Härrydaidén behöver utarbetas av förvaltningen efter att eventuellt beslut om införande har fattats.

Ett införande av Härrydaidén kommer kräva justeringar i kommunfullmäktiges arbetsordning och i kommunstyrelsens respektive välfärdsnämndens reglementen.

Peter Lönn
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Översyn av medborgarförslag

22 november 2021

Robin Hododi
Utvecklingsfunktionen

1. Uppdraget

Den 27 maj 2021, § 216, beslutade kommunstyrelsen att uppdra åt förvaltningen att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och att ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter. Redovisning ska ske senast 16 december 2021.

2. Bakgrunden för medborgarförslag

Sedan den 1 juli 2002 har kommuner och regioner möjlighet att besluta om att införa medborgarförslag med stöd av 8 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) med stöd av 5 kap. 23 § kommunallagen (2017:725). Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) har 203 (70 procent) av landets 290 kommuner infört medborgarförslag sedan 2002.

2.1 Kommunlagens bestämmelser

I 8 kap. 1 § kommunallagen står följande "Den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom regionen får, om kommunfullmäktige har beslutat det, väcka ärenden i fullmäktige (medborgarförslag)." Detta innebär att även invånare under 18 år och invånarna som saknar svenskt medborgarskap har möjligheten att lämna medborgarförslag.

Under 2007 genomfördes förändringar i dåvarande kommunallag (1991:900) gällande medborgarförslag så att fullmäktige fick möjlighet att överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärenden som väckts genom medborgarförslag. Delegering till nämnd eller styrelse får dock bara ske om ärendet inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen eller regionen. Lagen beskriver att ett medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut i ärendet inom ett år från det att medborgarförslaget inkom till kommunen, om detta är möjligt. Om ärendeberedningen inte har avslutats och ärendet inte kan gå upp för beslut inom ett år ska det anmälas till fullmäktige.

Den lagstyrda ärendegången gör att medborgarförslag inte är justerbara efter att de lämnats in utan måste utredas och bedömas så som invånaren utformat förslaget, varför det inte går att bifalla förslag som innehåller delar som är genomförbara eller områden som behöver planeras innan implementering.

2.2 Medborgarförslagets syfte

Det fanns flera syften från lagstiftaren med införandet av medborgarförslag:

1. Genom rätten att initiera ärenden ges kommuninvånare ökade möjligheter att påverka den lokala politiken.
2. Syftet är också att få fler medborgare att engagera sig i kommunal politik och att minska distansen mellan kommunmedborgare och de förtroendevalda.
3. Ett ytterligare syfte är att ge kommunens förtroendevalda kunskap och information om medborgarnas idéer och på så sätt lyfta förslag som gynnar samhället och kommunen i helhet. Införandet av medborgarförslag ger också de förtroendevalda kunskap om medborgarnas synpunkter, vilket ökar kommuninvånarnas delaktighet i de kommunala processerna.

3. Medborgarförslag i Härryda kommun

3.1 Införandet

Kommunfullmäktige beslutade den 14 november 2011, § 131, att folkbokförda i kommunen får väcka medborgarförslag. Syftet med införandet var att öka medborgarnas delaktighet i kommunen samt att ge förtroendevalda kunskap om invånarens synpunkter.

3.2 Hantering av medborgarförslag

Alla medborgarförslag i Härryda kommun går igenom följande ärendegång:

- Kommunens kanslienhet tar emot medborgarförslaget, granskar utifrån formalia, t ex att förslagsställaren är folkbokförd i kommunen, diarieför förslaget samt skickar bekräftelse till förslagsställaren att förslaget är mottaget.
- Förslaget lämnas till kommunfullmäktiges presidium för behandling till kommande kommunfullmäktigesammanträde.
- Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen eller välfärdsnämnden för handläggning och beslut.
- Kanslienheten fördelar ärendet till berörd sektor i förvaltningen som genomför utredningen samt meddelar förslagsställaren att förslaget nu är remitterat till kommunstyrelsen alternativt välfärdsnämnden.
- Kommunstyrelsen eller välfärdsnämnden fattar beslut.
- Kanslienheten skickar ett svar till förslagsställaren som omfattar tjänsteskrivelse, protokollsutdrag samt brev om beslutet.
- Beslutet noteras på harryda.se.

Enligt kommunallagen ska medborgarförslag besvaras inom ett år från det att medborgarförslaget väcktes. Idag varierar tiden för besvarandet av medborgarförslag i Härryda kommun utifrån frågans komplexitet och hur omfattande utredning som krävs. De flesta medborgarförslag besvaras efter sex till åtta månader.

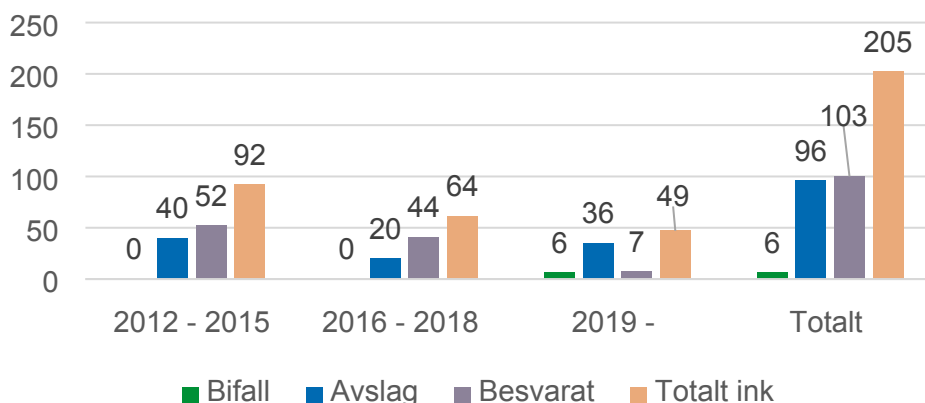
3.3 Medborgarförslag 2012–2021

I Härryda kommun används tre svarsalternativ för medborgarförslag:

- Bifall: Förslaget ska genomföras.
- Avslag: Kommunen kommer inte genomföra förslaget.
- Besvarat: Kommunen tar med sig förslaget till framtida planering/ det är sedan tidigare infört i verksamheten/ förslaget har redan besvarats i tidigare skrivelse.

Sedan införandet av medborgarförslag 2012 fram till oktober 2021, har totalt 205 medborgarförslag lämnats in av kommunens invånare. Av dessa har 6 medborgarförslag bifallits och 96 medborgarförslag har avslagits. De resterande 103 medborgarförslagen har ansetts besvarade.

Behandlade medborgarförslag i Härryda kommun 2012– oktober 2021

Under perioden 2012–2019 i Härryda kommun fick inget medborgarförslag beslut om bifall. Därefter, från 2019 fram till oktober 2021, har sex medborgarförslag fått bifall.

Den data som finns för att jämföra Härryda kommuns behandling av medborgarförslag med andra kommuner är genom SCB:s kartläggning från mandatperioden 2010–2014. Undersökningen visade att varje kommun i genomsnitt tog emot 20 förslag per år, varav andelen bifall uppgavs vara runt 20 procent.

3.4 Medborgarförslagets karaktär

Den genomgång som gjorts av samtliga medborgarförslag visar att ett flertal av dem snarare kan betraktas som synpunkter eller felanmälningar. Flera medborgarförslag berör också främst andra myndigheter och frågor som ligger utanför kommunens ansvarsområde.

Majoriteten av de förslag som lämnas in av medborgarna handlar om vardagsnära frågor, som exempelvis, belysning, vägar och parker. De flesta medborgarförslagen utreds av sektorn för samhällsbyggnad och sektorn för utbildning, kultur och fritid.

3.5 Alternativa kanaler för att lämna förslag och idéer

Utöver medborgarförslag så finns även flera andra sätt att få sin röst hörd i kommunen, bland annat:

- På harryda.se kan man framföra synpunkter och felanmälningar.
- Medborgare kan lämna synpunkter till kommunen genom brev, telefon och e-post.
- Genom politiker på plats på kommunens olika orter har invånare möjligheten att komma i kontakt med kommunfullmäktiges ordförande och vice ordförande.
- Medborgare har även möjlighet att ställa frågor direkt till politiker vid ett antal kommunfullmäktigesammanträden varje år.
- Kontaktuppgifter för samtliga förtroendevalda, finner man på harryda.se.

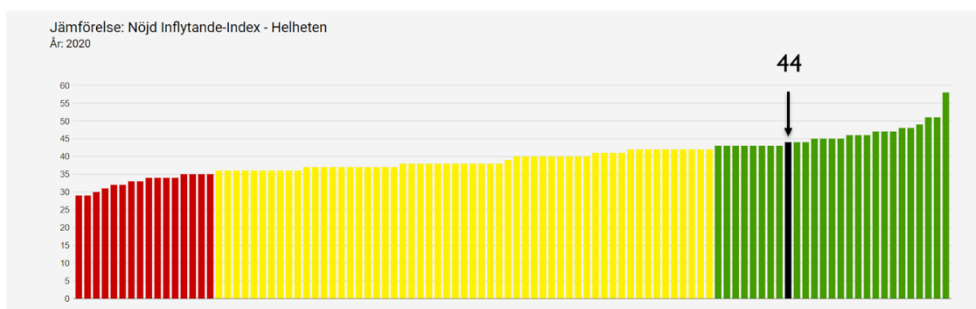
- Härryda kommun finns även att kontakta på sociala medier.

3.6 Härryda kommuns invånares syn på inflytande och påverkan

Härryda kommun genomför vartannat år SCB:s medborgarundersökning. 2020 skickades den till 1 200 personer och besvarades av 44 procent. Undersökningen innehåller tre delar, varav en handlar om hur medborgarna ser på sitt inflytande i kommunen. Resultaten visar att kommunens invånare är mer nöjda än i genomsnittskommunen. Härryda kommuns invånare ger dock ett förhållandevis lågt betyg när det kommer till inflytande och påverkansmöjligheter. Noterbart är att de kommuner som får högst betyg i båda indexen inte ger invånarna möjlighet att lämna medborgarförslag.

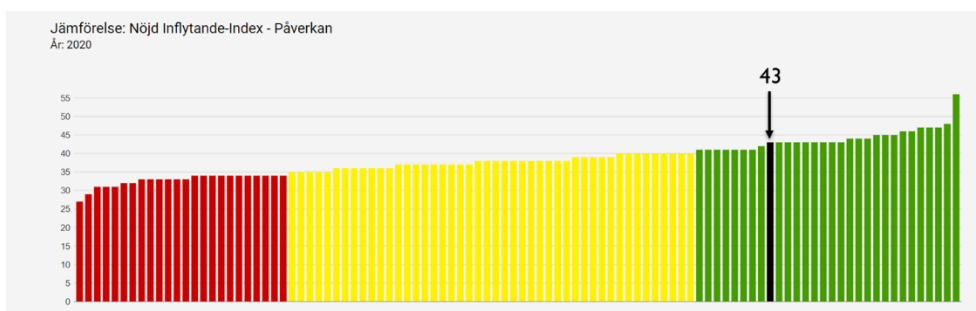
Nöjd Inflytande-Index - Helheten

Angående de frågor som berör inflytande får Härryda kommun indexvärdet 44 av 100, vilket placerar Härryda kommun bland den bästa fjärdedelen i jämförelse med övriga deltagande kommunerna (100 stycken). Medelvärdet för de deltagande kommunerna är 40.

Nöjd Inflytande-Index - Påverkan

För de frågor som berör påverkan får Härryda kommun indexvärdet 43. Medelvärdet för de deltagande kommunerna är 38.

4. Alternativa former för medborgarförslag i andra kommuner

Det finns kommuner som arbetar med att få in förslag på andra sätt än genom medborgarförslag.

4.1 Röstningssystem

Grannkommunerna Göteborg och Lerum har ett röstningssystem i samband med att de tar emot förslag från invånarna - *Göteborgsförslag* och *E-förslag*. Systemet består av att förslag behöver uppnå ett visst antal röstningar från kommunens invånare innan förslagen lyfts till kommunfullmäktige eller kommunstyrelse. Förslag som inte uppnår ett godkänt röstantal försvinner efter en bestämd tid. Beslut kan fattas direkt på de politiska sammanträdena, dock remitteras förslagen oftast till förvaltningen för utredning.

4.2 Visionsfond

Utöver medborgarförslag har Helsingborgs stad *Visionsfonden*, där vem som helst över 18 år kan delta och ansöka om medel, även de som inte är folkbokförda i kommunen. Syftet med Visionsfonden är att människor ska utveckla projekt som antingen gynnar Helsingborgs stad eller kommunens medborgare. Helsingborgs stad erbjuder coaching och upp till 100 000 kronor för att utveckla den sökandes projekt.

4.3 Egen version

Lidköpings kommun har under 2021 ersatt medborgarförslag med *Medborgaridén*. Syftet med förändringen är att effektivisera förslagsprocessen för kommunens medborgare. Genom att skapa en egen metod behöver inte förslagen hanteras utifrån bestämmelserna i kommunallagen.

5. Förslag till alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter

Här beskrivs alternativ för fortsatt hantering av medborgarförslag i Härryda kommun och alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter.

5.1 Ha kvar medborgarförslag som det är utformat idag

Medborgarförslag är en lagstyrd väg in och ett av flera alternativ för kommunens invånare att vara delaktiga i den kommunala utvecklingen. Medborgarförslag är också viktigt för kommunens politiker, eftersom det ger politikerna en inblick i medborgarnas tankar och idéer om hur Härryda kommun kan utvecklas.

Att ha kvar medborgarförslag som det är utformat idag har demokratiska fördelar då förslagsställarna är garanterade en politisk process för sina förslag. Nackdelen är ärendegången som är en administrativt tung och resurskrävande process och ofta innebär en lång svarstid, även för förhållandevis enkla förslag som skulle kunna besvaras snabbare.

5.2 Ha kvar medborgarförslag – men undvik uppenbart obehövliga utredningar

Det andra förslaget är att ha kvar medborgarförslag men med viss modifiering för att korta ner ärendegången och undvika att resurser läggs på att genomföra utredningar om sådant som uppenbart inte ingår i kommunens ansvarsområde eller på förslag som är förhållandevis enkla att åtgärda.

Detta kan ske genom att välfärdsnämnden och kommunstyrelsen, till exempel genom respektive presidium med visst stöd från förvaltningen, översiktligt bedömer medborgarförslaget direkt efter remittering från kommunfullmäktige. Där görs en första prövning av förslaget för att se om det ligger inom kommunens ansvarsområde eller om förslaget till exempel snarare är felanmälan eller en inkommen synpunkt. Om presidiet så finner går ärendet inte vidare till utredning i förvaltningen utan direkt till kommunstyrelsen/välfärdsnämnden med ett relativt enkelt och kortfattat underlag med förslag till beslut.

Förslag som bedöms vara rimliga att utreda lämnas till förvaltningen som utreder, tar fram beslutsunderlag på sedvanligt sätt och lyfter ärendet till kommunstyrelsen eller välfärdsnämnden för beslut.

5.3 Avveckla medborgarförslag

Det tredje förslaget är att avveckla medborgarförslag och fokusera på att förbättra och utveckla invånarnas möjlighet till inflytande och delaktighet genom kommunens nuvarande kanaler. Härryda kommun har målet att vara en serviceorganisation med myndighetsansvar och utvecklingsarbete pågår på många sätt för att kommunens medborgare ska känna att de har goda inflytande- och påverkansmöjligheter.

Den administrativa processen runt medborgarförslag är idag omfattande för både förvaltningen och de politiska instanserna, särskilt sett i relation till de få medborgarförslag som faktiskt genomförs. Genom avvecklandet behöver förvaltningen inte göra administrativt betungande utredningar av medborgarförslag som skulle kunna besvaras snabbare och enklare.

Att styra medborgarnas förslag och synpunkter till redan befintliga kanaler bedöms i många fall kunna innebära betydligt snabbare svar än att de framförs som medborgarförslag. Det möjliggör också att förvaltningen och förslagsställaren kan resonera kring olika alternativ till lösningar.

Nackdelen med att avskaffa medborgarförslag är att invånarna kan uppfatta avvecklandet som att möjligheterna till inflytande i kommunen minskar. Därför är det av stor vikt att kommunicera att syftet med avvecklandet snarare är att utveckla och förenkla invånarnas möjlighet till påverkan och inflytande.

5.4 Härrydaidén

Det fjärde förslaget är att avveckla medborgarförslag och ersätta det med Härrydaidén. En sådan form möjliggör för Härryda kommun att själv bestämma de rutiner som man finner lämpliga, utan att behöva vara bunden till kommunallagens regelverk för medborgarförslag. Härrydaidén möjliggör att idéerna hanteras effektivare och att återkoppling till kommunmedborgarna kan ske snabbare. Härrydaidén bör även vara öppen för föreningar, företag och grupper att använda.

Förslagsvis sker registrering och besvarandet av inkomna Härrydaidéer inom förvaltningen, som besvarar, utreder och fattar beslut om inkomna idéer. Idéer av principiell karaktär och av större vikt lyfts till politiken för beslut. Politiken hålls kontinuerligt informerade om inkomna idéer och avgivna svar för kännedom.

Härrydaidéen innebär färre administrativt betungande utredningar för förvaltningen och betydligt snabbare svar och genomförande för de idéer som inte kräver en politisk behandling, som exempelvis att sätta upp en lyktstolpe eller en parkbänk i kommunen.

§ 216

Dnr 2021KS327

Uppdrag om översyn av medborgarförslag

Beslut

Kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och att ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter. Redovisning ska ske senast 16 december 2021.

Sammanfattning av ärendet

Per Vorberg (M) har initierat ett ärende om översyn av medborgarförslag i skrivelse daterad den 18 maj 2021.

Härryda kommun införde 2012, efter beslut i kommunfullmäktige, möjligheten för medborgare att lämna ett så kallat medborgarförslag. Medborgarförslag regleras i kommunallagen. Beslutanderätten i medborgarförslag får överlåtas till nämnd eller styrelse, men det är inte möjligt att delegera beslut i ärenden om medborgarförslag till förvaltningen.

Det har vid flera tillfällen uppkommit diskussion kring hur kommunen hanterar och svarar på förslag från medborgarna. Flertalet medborgarförslag avslås av olika skäl, bland annat för att det inte finns budget för genomförande. Det förekommer också att medborgarförslagen innehåller delar som ligger utanför kommunens rådighet eller sådant som redan pågår i kommunen. Samtliga medborgarförslag utreds i förvaltningen och beslut fattas i välfärdsnämnden, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Hantering bedöms som relativt resurskrävande vad gäller administration och handläggning. Ett medborgarförslag ska vara besvarat till förslagsställaren inom ett år, vilket för den enskilde förslagsställaren kan uppfattas som en lång tid för en fråga som ter sig förhållandevis enkel.

Det finns flera andra sätt att lämna förslag och synpunkter till kommunen. Det kan uppfattas som otydligt för såväl invånare som förvaltningen vad som skiljer mellan en synpunkt, en felanmälan och ett medborgarförslag. Utifrån ovanstående är det viktigt att se över befintliga kanaler och former där medborgare kan framföra synpunkter och förslag. Det kan finnas skäl att förtydliga och förenkla vissa delar för att ytterligare stärka medborgarnas möjligheter till inflytande och påverkan.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Per Vorberg (M) daterad den 18 maj 2021 om uppdrag om översyn av medborgarförslag.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2021-05-27

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av Patrik Linde (S), Martin Tengfjord (SP) och David Dinsdale (L) att kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och att ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter. Redovisning ska ske senast 16 december 2021.

Peter Arvidsson (SD) föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt Per Vorbergs förslag med tillägget att kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att göra en tydlig ”medborgarförslagsbank” som uppdateras kontinuerligt där respektive parti inför budget kan hämta förslag för att lägga in i budget årligen.

Per Vorberg (M) föreslår att kommunstyrelsen avslår Peter Arvidssons förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer att fråga om kommunstyrelsen beslutar enligt Per Vorbergs förslag. Om kommunstyrelsen beslutar enligt Per Vorbergs förslag kommer ordföranden ställa Peter Arvidssons tilläggsförslag mot avslag.

Kommunstyrelsen godkänner redovisad beslutsgång.

Per Vorbergs förslag

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag och finner att så sker.

Peter Arvidssons tilläggsförslag och avslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen avslår Peter Arvidssons tilläggsförslag.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens sammanträde
2021-05-27

Datum
2021-05-18

Diarienummer
2021KS327

Uppdrag om översyn av medborgarförslag

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar åt förvaltningen att göra en översyn av hanteringen av medborgarförslag och att ta fram förslag på kompletterande och/eller alternativa former för medborgarinflytande och hantering av förslag och synpunkter. Redovisning ska ske senast 16 december 2021.

Sammanfattning av ärendet

Härryda kommun införde 2012, efter beslut i kommunfullmäktige, möjligheten för medborgare att lämna ett så kallat medborgarförslag. Medborgarförslag regleras i kommunallagen. Beslutanderätten i medborgarförslag får överlåtas till nämnd eller styrelse, men det är inte möjligt att delegera beslut i ärenden om medborgarförslag till förvaltningen.

Det har vid flera tillfällen uppkommit diskussion kring hur kommunen hanterar och svarar på förslag från medborgarna. Flertalet medborgarförslag avslås av olika skäl, bland annat för att det inte finns budget för genomförande. Det förekommer också att medborgarförslagen innehåller delar som ligger utanför kommunens rådighet eller sådant som redan pågår i kommunen. Samtliga medborgarförslag utreds i förvaltningen och beslut fattas i välfärdsnämnden, kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. Hantering bedöms som relativt resurskrävande vad gäller administration och handläggning. Ett medborgarförslag ska vara besvarat till förslagsställaren inom ett år, vilket för den enskilde förslagsställaren kan uppfattas som en lång tid för en fråga som ter sig förhållandevis enkel.

Det finns flera andra sätt att lämna förslag och synpunkter till kommunen. Det kan uppfattas som otydligt för såväl invånare som förvaltningen vad som skiljer mellan en synpunkt, en felanmälan och ett medborgarförslag.

Utifrån ovanstående är det nu viktigt att se över befintliga kanaler och former där medborgare kan framföra synpunkter och förslag. Det kan finnas skäl att förtydliga och förenkla vissa delar för att ytterligare stärka medborgarnas möjligheter till inflytande och påverkan.

Per Vorberg (m)
Kommunstyrelsens ordförande